

Ibi Kaslik: Árvák

Az esküvője reggelén esőcseppek peregnek le a tolóajtón. A Trixie hurrikán végén járunk, mondja neki George, leendő apósa, miközben kagylót párol a házikó konyhájában. Jenna majd elájul a sajátos rosszulléttől, amit az otthon elkészített kagylók okoznak. A Trixie még egy hurrikánhoz képest is alkalmatlan névnek tűnik, de Jenna nem szól semmit, és csak nézi, ahogy George apró fésűkagyló-darabkákat dobál a már csomósra sűrűsödött levesbe.

Vőlegényével, Garyvel margarinnal megkent rozskenyér-szeleteket rágcsálnak, és a víztől elnehezedett fákat bámulják. George nagy, narancssárga macskája legyeket eszik a piros padlócsempéről. A kenyér íze édes és égett, mint a karamell, de a lány hálás a margarin halványan felismerhető sósságáért. Az elmúlt huszonnégy órában semmi nem ízlett: tegnap este az áfonyás pitéje olyan volt, mintha krétát rágna, ma reggel pedig a fehérítő fogkrémtől majdnem hányt.

Hallja, ahogy az ereszcatornából víz ömlik a kavicsos kocsifelhajtóra, miközben barátnője, Carle mandulát és aszalt áfonyát hajigál a szájába, és kifejezi ellenszenvét a mazsolával szemben: förtelmesek, szégyent hoznak a táplálék fogalmára azok a vacak, öreg, kiszáradt hullák.

Gary nevetése harsog a reggelizőasztal fölött, miközben monológot tart arról, hogy a banán nyálkássága elfogadhatatlan. Jennát meglepi, milyen határozott véleményük van a gyümölcsökről a nap e korai órájában. Összegyűjti a müzlis tálkákat, és elgondolkodik azon, hogy az elmúlt két hónapban több ezer dollárt vontak le a bankszámlájáról, hogy ő, Carle, George és Gary George házában ülhessenek, ételeket kritizálva és az esőt nézve.

Nézi Gary profilját, ahogy összefonja a karját, és tovább beszél Carle-nak és az apjának az összes ételről, amit utál: kelbimbó, narancszelé. A többiek másnaposak, mivel előző nap késő éjjelig fennmaradtak, de Jenna korán lefeküdt, és addig bámulta a stukkós mennyezetet, amíg meg nem hallotta, hogy Gary halkan böfög mellette. Összehúzott szemmel nézi Gary inas karjait és hosszúkás fejét. Próbálja elképzelni őt a jövője szobáiban, de nem tudja. Csak öreg önmagát látja: szürke, Katharine Hepburn-féle konty pihen a feje búbján, miközben csillagfürtöket ültet, és késő délután brandyt iszik. Bár a jelenlegi énje nem tud semmit sem erről, a jövőbeli öregasszony-énje olyan jól bridzsezik és römizik majd, hogy senki sem akar vele játszani. A jövőbeli énje akvarellfestéssel foglalkozik, és félmaraton fut. Gary-t csak hangilag tudja beilleszteni lenyűgöző aranyéveibe. Becsukja a szemét, és a csoszogó hangra koncentrálna. Élénk színekre festett, öregasszonyos házában keményfa padlón csúszó kartondobozokat hall, légycsapó csattanását, halk, férfias köhögést. Tudja, hogy ez Gary, a férje visszhangja a többi szobában. Kié másé?

Müzlis tálakat pakol a mosogatógépbe, és erőtlenül végighúz egy mosogatórongyot a pulton. Gary ott áll mögötte, és megveregeti a hátát, mintha tudná, mire gondol, mintha megpróbálna magát behelyezni a lány összes elképzelt holnapjába.

Jack most hívott, hogy jön.

Persze hogy jön. Én vettem neki repülőjegyet.

Az a helyzet, hogy késni fog.

Az édesanyjuk megtanította őket az autórádió használatára. Február volt, és a kulcsot az indítóban hagyta, hogy ha nagyon fáznának, akkor beindíthassák a motort. De ne járassátok túl sokáig, mert különben lemerül az akkumulátor – figyelmeztette őket. Amikor elment, Jack, aki kilencéves volt, csak biccentett az anyjuk felé, megvárta, amíg az bemegy a bárba, majd kifarolt a parkolóból.

Jack szerette egészen lassan vezetni az öreg kék Mavericket, keze kilenc és három óránál a kormánykereket markolta. Popeye, a tengerész-stílusban kormányozta a kocsit, matrózsapkája félrecsapva, szája szélén anyjuk egyik félig szívott cigarettacsikkje fityegett. Jenna és Jack a könyvtárba mentek, egyszerre több könyvet is lehúztak a polcokról, és a kabátjuk alá dugták őket, mielőtt kisétáltak. Eleinte az anyjuk megpróbált nekik könyvtári kártyát szerezni, de túl sokáig tartott volna az elintézése, és mire sikerült volna, már késő volt: mindig elköltöztek egy másik városba.

Jenna szerette a Madeline-könyveket, azokat, amelyek a francia lányról szóltak, aki a francia bentlakásos iskolában csínytevésekbe keveredett. Magukat a történeteket nem olvasta – bonyolultnak találta őket –, de tetszettek neki az egyszerű, kezdetleges rajzok és a takaros, apácás fekete egyenruha, amelyet Madeline és társai viseltek. Tetszett neki a gondolat, hogy egy a sok közül – névtelenül –, hogy apácák gondoskodnak róla. Lefogadta, hogy az apácáknak jó illatuk is van, mint a Napfény szappannak és a meleg mézes tejnek.

Jack megtanította rá, hogy dugja a kezét a merev műbőrrel bevont kocsikulcsok mögé, apró után kutatva. Ha találtak egy kis pénzt, Jack vörös medvecukrot vett, magának pedig piskótatallért. Ha volt benzin a kocsiban, elmentek a korcsolyapályára, és a palánkokon lógva nézték a hokimeccseket vagy a bézs harisnyás, bolyhos, rózsaszín lábmelegítőben korcsolyázó tinédzsereket.

De néha, ezeken az autós éjszakákon Jack túl fáradt vagy éhes volt ahhoz, hogy vezessen, vagy nem volt elég benzin a kocsiban, hogy menjen a fűtés meg a rádió, így aztán beletekerte magát a borfoltos paplanba, amit az anyjuk állandóan a hátsó ülésen tartott. Jennának csak egy hasznavehetetlen, nyelv alakú paplansarkot hagyott, ami még a térdét sem fedte. Egyszer olyan rossz kedve volt, hogy minden alkalommal Jenna bordáiba vágott, amikor az kérte, engedjen át neki még egy kis darabot a takaróból.

Ezeken az estéken Jenna a hátsó ülésen ült, és krinolinokat rajzolt a Disney-filmekből az ablakra csapódott párába, miközben megpróbálta megjegyezni a kilences szorzótáblát. Néha színes kitalálósdió játszottak, de az egyetlen szín, amit a kocsiból kinézve azonosítani tudtak, a vörös volt: a Coors sörreklám neonbetűi a bár ablakában; a hisztérikus EXIT felirat a bár ajtaja felett; a kötőjeles narancssárga sáv a cigarettagyújtó mellett. A vörös az a szín, ami a szemében van, amikor elalszol a napon – mutatott rá Jack. Emellett ez az árnyalata Jack kedvenc szveterének, a bíborszín rúzsoknak, amit az anyjuk ken vékony ajkára egy csésze kávé után.

Ha nincs türelmük a kitalálósdióhoz, összebújnak elöl, és elszívják az összes rúzsnyomos csikket a kocsis hamutartójából. Figyelik a bejáratot, miközben a nikotin kék felhői a hajukba és a ruhájukba telepednek. Jenna soha nem ér a bátyjához, kivéve, amikor rágyújtanak, és a kocsis sötétjében a tömpe ujjai felé nyúl. Jenna gondolatai erejével megpróbálja előidézni az

anyjukat az útszéli kocsmából, miközben az autó öngyújtója fényes, forró sebként izzik közöttük.

~

A hányingere csillapodik, de az eső nem. Jack nem késik a szó szoros értelmében, de két perccel hat előtt érkezik egy fekete autóval, és azonnal a hátsó szobába hurcolja az Ellen nevű dilis esküvőszervező matróna, aki folyton Jewelnek szólítja Jennát.

Micsoda vihar – mondja Jack, miközben elővesz egy pár kifényesített, koponyát mintázó mandzsettagombot és egy fél csomag nikotinos rágót. Széles arca izzadt, és csípős szaga van, vad, állati. Mégis egyedül ő számít Jennának: ő a mindene. Jack vezeti az oltárhoz a kis kápolnában. Nem több négy lépésnél, de Jenna érzi, hogy a férfi karja remegni kezd. A lány a karján kígyózó sárkánytetoválásra koncentrál, amelyet senki sem láthat az inge és a kabátja alatt. A tetoválás célja az lett volna, hogy elrejtse a vékony, rácsszerű hegeket, de azok a tintalénnel valahogyan még rosszabbul néztek ki. Jenna megmarkolja Jack ujjperceit, és érzi, hogy az ezüstgyűrűk hidegek és nehezek a kezében.

A szertartás után az emberek homárt tömnek a szájukba, Jack pedig ragaszkodik hozzá, hogy több fényképet is készítsen róla és Garyról a tengeri herkentyűs svédasztalból kinőtt világítótorony alakú jégszobor mellett. Aztán kimegy a pavilon esőáztatta deszkáira, és beszélget a felszolgálókkal, akik megpróbálják letörölni az esőt a nyugágyokról. Látja, ahogy meglazítja a nyakkendőjét, vastag felsőteste kirajzolódik az acélgyapot felhőkkel a háttérben.

Jenna megiszik egy pohár vörösbort, majd még egyet. Arca feszessége enyhül, és mire Gary bátyja befejez egy oda nem illő szónoklatot arról, hogy Gary egyszer eltévedt egy sípályán, és havat evett az anorákja kapucnijából, a lány kezd ellazulni. Carle mond valamit a zöld árnyalatokban pompázó asztaldísz datolyaszilvájáról és valódi articsókájáról. Barátnője egy spenótdarabot tart a villáján egy dió társaságában, és kényesen beleharap, miközben flörtölni próbál Gary bátyjával, Roberttel. Azt kérdezi tőle Carle: Mi értelme a kempingezésnek, ha ennyi szart hozol magaddal?

Jenna megpróbál enni egy kis cordon bleu-t, de képtelen rá, és átadja a tányérját a bátyjának. Vacsora után Jack hoz neki egy dirty martinit sok olajbogyóval, és lassan táncolnak egy Sinead O'Connor-dalra. Fölötte a lámpák lágy fénye hol erősödik, hol halványul. Jack elmosolyodik, és játékosan ráfintorítja az orrát. Jenna visszamosolyog.

Kérdezte valaki, hogy hol van a családot többi tagja?

Azt mondtam nekik, hogy csak te vagy.

Új apósa lekéri. A tánc és a beszédek után Gary keze az ölébe kígyózik. A férfi felé fordul: Gary vékony arca elragadtatott. Megszorítja a kezét, és fehér szandálja orrával valósággal a földre tűzi cipőjét. Érzi a férfi lábát az övé alatt. Petyhüdtten nyugszik, lazán és engedékenyen, mint a gyermeki bizalom.

~

Amikor az édesanyjuk végre visszaül a kocsiba, erősen havazik. A hajkoronája nagyobbak tűnik. Jack elaludt, de Jenna egész idő alatt ébren volt, és arra várt, hogy anyja berobbanjon a jármű légkörébe, és mindent megváltoztasson a kis térben. Valami vegyszerszagot áraszt, és csinos, de tönkrement, mint az eső leverte begónia.

Az átkozott kisbabáim! kiabálja, mintha elveszett kerti szerszámok lennének. Jack álmában megmozdul, és Jenna megrázza a vállát, ébredjen fel. Felemeli a fejét, majd átmászik az anyjuk mellé az ülésre, aki az utolsó dalt énekl, amit a bár zenegépén hallott. Valami az évszakokról, a varrásról, a boszorkányokról. Ránt egyet az indítókulcson, mire Jack áttolja az anyósülésre, ő pedig beül a vezetőülésbe. Bekapcsolja az ablaktörlőt. Anyjuk addig dörzsöli Jack fejét a kabátja piszkos ujjával, amíg Jack azt nem mondja: oké, elég volt. A nő visszamorog valamit, káromkodásokkal vegyítve.

Amikor hazaérnek, Jenna és Jack felhúzzák a lépcsőn a harmadikra, és lefektetik a barna kanapéra. Nem vesződnek azzal, hogy levegyék a télikabátját, amely a könyökénél és más helyeken is elszakadt, fehér bélése úgy lóg ki, mint a vattacukor.

Később, amikor lehámozza magáról a ruháit, és beszáll a kádba, Jenna nyirkosnak és piszkosnak érzi magát, mert megizzadt a hidegben. Magára húz egy nagy, túlméretezett pólót, a kedvencét, amit az édesanyjától örökölt: rajta egy koalamama képe, amint egy koalabébit tart a karjában. Jenna bemászik a Jacké mellett álló kis ágyba, és bámulja a bátyja kerek, alvó arcát. Mint máskor is gyakran, azon tűnődik, vajon a fiú még mindig önmaga-e, még mindig él-e – zajos erőszakkal, fenyegetően, Jack-módra –, avagy az alvás olyan, mint a részegség; az, ami vagy, kiszorul, mint a kinyomott víz, a lelked teljes térfogatában kipréselődik belőled az álom súlyos mámorától.

Másnap reggel szombat van, és Jack hamarabb kel fel, mint ő. Az anyjuk még mindig alszik. Jenna a hűtőhöz megy. Reméli, talál narancslét, de csak valami élénklila ital van egy kancsóban, az alján üledék. Rajtakapja Jacket, amint a konyha sarkában egy cipősdoboz felett szipog. Lehúzza az ingét a térdére, és leguggol mellé.

Mi az? Megböki. Lehet, hogy Jenna hajlamos a hányingerre, de legalább nem olyan bőgőmasina, mint Jack, aki megeszi az arcán lecsorgó könnyeit. Kinyitja a dobozt, hogy megmutassa neki a rózsaszínes-kékes csomók tömegét, amelyek egérfiókáknak tűnnek neki. Levágott ujjbegyekre hasonlítanak, és ezt meg is mondja Jacknek, de ettől az csak még jobban sír. Legszívesebben megütné, amikor ilyen. Ehelyett megpróbál visszaemlékezni azokra az alkalmakra, amikor a fiú kedves volt hozzá, például megkötötte a tornacipője fűzőjét, vagy tett még egy adag csokoládészirupot a tejébe. Becsoszog a szobájába, és felhúz egy rózsaszín farmert.

Hová viszed őket? kérdezi Jack összefont karral, mint egy öregasszony. Jenna ajkára tett ujjal jelzi: tekintettel kell lenni horkoló anyjukra, és mezítláb, kócos, göndör hajjal kísétál a lakásból. Odakint, a bokrok tövében, a bérházuk melletti zajos út tőszomszédságában egyenként bedobja őket egy kis gödörbe, amit a kezével ásott. Kicsit vonaglanak, de nem bánják túlságosan, hogy meghalnak. Tenyerével lenyomogatja a földet, és az üres cipősdobozzal a kezében visszamegy a lifttel az emeletre.

Megkönnyebbülésére Jack abbahagyta a sírást, és készített neki egy cheeriós-mogyoróvajjas szendvicset. Együtt belopódnak a YMCA tornaterembe, és leeresztett műanyag labdákkal dobálják egymást, amíg az egyik alkalmazott meg nem kéri őket, hogy nyugodjanak már meg,

és kérnek egy kis szendvicset és almalét? Jack hazaviszi Jennát a hátán, és megnéznék egy fekete-fehér filmet, amiben rengeteg puhakalapot viselő férfi van. Az anyjuk aznap este ismét elmegy, de nem viszi el őket, sem a kocsit.

Jack elfelejti az egereket, de Jenna nem. Azon az éjszakán, amikor látja, hogy a bátyja lelkét lecsapolja az álom, azon gondolkodik, miért hazudik neki mindig, miért mondta neki, hogy az egerek nem fognak életben maradni, egyszerűen azért, mert árvák. Végül Jenna is elalszik, abban a meggyőződésben, hogy igaz, amit Jacknek mondott: azok az anyátlan, vonagló testek halálra voltak ítélve. Később másképp fog emlékezni rá: mint egyikre a köztük bekövetkezett sok kis kegyetlen baleset közül, amit nem tudott kihantolni.

Fordította: **Gálfalvi Ágnes**